

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3. Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	15. Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku
3	Specifický cíl	15.1 Obsah organické hmoty v půdě a struktura půdy odpovídají přirozenému stavu daného půdního typu
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Cíl nelze souhrnně kvantifikovat, přirozený obsah organické hmoty a optimální struktura půdy jsou u různých půdních typů odlišné. Žadoucím trendem proto je: <ul style="list-style-type: none"> zvýšení obsahu organické hmoty v půdě na hodnotu, která je pro daný půdní typ přirozená a obnova původní půdní struktury.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030
6	Mezinárodní dimenze	Neexistuje mezinárodní závazek ČR ke zvýšení obsahu organické hmoty v půdě na hodnotu, která je pro daný půdní typ přirozená, ani k obnově původní půdní struktury. Nicméně target 15.3, který je součástí „Sustainable Development Goals“, přijatých Valným shromážděním OSN v roce 2015, požaduje „do roku 2030 bojovat proti rozšiřování pouští, obnovovat znehodnocenou půdu , včetně pozemků postižených rozšiřováním pouští, suchem či záplavami a usilovat o dosažení světa, ve kterém již nedochází k degradaci půdy “.
7	Územní dimenze	V zastoupení jednotlivých typů půd existují výrazné regionální rozdíly a vývoj obsahu humusu se u různých typů půd liší. Z dosavadních zjištění vyplývá, že ke snížení obsahu humusu došlo na půdách po jejich odvodnění (především hydromorfní a semihydromorfní půdy a oglejené subtypy půd) a to o 5 – 15 % v závislosti na půdním typu. Úbytek humusu byl ale zaznamenán také na půdách intenzivně zavlažovaných. U půd černozemního charakteru naopak nebyly zjištěny zásadní změny v obsahu humusu. Dalšími půdami náchylnými k úbytku humusu jsou půdy vyvinuté na píscích a štěrkopíscích, tedy zrnitostně lehkých substrátech.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Vysoká – dosažení vyrovnané bilance organické hmoty v půdě je možné zařadit mezi podmínky poskytování tzv. přímých plateb v rámci Společné zemědělské politiky (SZP) EU.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	15.1.1 Obsah organické hmoty v půdě 15.1.2 Půdní struktura
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Přímý
Benchmark		
11	Typ benchmarku	
12	Hodnoty benchmarku	
Hodnocení		
13	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Srovnávací archivní sondy, z nichž je možno zpětně hodnotit obsah organické hmoty v tehdejší půdě, jsou z roku 1967. Nové odběry zahájeny v roce 2016, výsledky dosud nejsou k dispozici.
14	Stav indikátoru	
Doplňující informace		
14a	Odhad budoucího trendu	Postupující změna klimatu přinese zvyšování průměrných teplot a změny v rozložení srážek během roku. Bude docházet k urychlené mineralizaci organické hmoty, což v případě pokračování trendu nedostatečného doplňování povede k jejímu dalšímu výraznému úbytku.
14b	Konstrukce benchmarku	

Existující opatření pro naplnění SC		
15	Typ opatření	Podmínky (=standardy) dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) v oblasti vody, půdy a krajiny
16	Popis opatření	Jedná se o podmínky pro poskytování tzv. přímých podpor a některých podpor z Programu rozvoje venkova (PRV), které musí zemědělec splnit, aby mu byla vyplacena dotace. Zemědělci tedy musí hospodařit tak, aby dodrželi povinné požadavky.
17	Gestor	MZe
17a	Spolugestor/ři	Nejsou
18	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Nařízení vlády č. 309/2014 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor Nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům
19	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Stávající právní úprava podporuje v určité míře hospodaření vedoucí ke zvyšování množství organické hmoty v půdě. Dochází ke zvyšování podílu trvalých travních porostů na úkor orné půdy. Pomalu se mění skladba vysazovaných lesních dřevin směrem k přirozenějšímu zastoupení jednotlivých druhů. Potenciál možných opatření však zdaleka není plně využit.
19a	Bariéry (dosavadní trend) / účinnost aplikace opatření	
19b	Synergie/pozitivní efekty (dosavadní trend) při naplňování opatření	Dostatek organické hmoty je zásadní pro udržení úrodnosti půd. Zajišťuje stabilitu půdních agregátů a brání tak utužení půdy a jejímu ohrožení vodní a větrnou erozí. Zajišťuje udržení pufrací schopnosti půdy a zamezuje tedy jejímu okyselení. Je zásadní pro filtrační schopnost a retenční kapacitu půd. Dostatek organické hmoty v půdě také posiluje její schopnost poutat kontaminující látky, čímž dochází ke snížení jejich mobility. Stejně tak zvyšuje schopnost poutání živin, což vede ke snížení obsahu dusičnanů v půdě a k nižším negativním dopadům na kvalitu vod povrchových i podzemních. Stabilní struktura pak zlepšuje produktivitu půdy a infiltraci vody do ní. Tlumí tak dopad srážkových extrémů v podobě povodní a sucha. SC 12.2, 12.3, 12.4, 12.6, 13.1, 14.1, 14.2, 15.2, 15.3, 19.7
Doporučení pro naplňování SC		
20	Zavedení pravidelného monitoringu stavu půdní organické hmoty na území celé ČR.	<p>K udržení příznivého obsahu půdních organických hmot (POH) na zemědělském pozemku je potřeba mít vyrovnané vnosy a ztráty POH. Ke kontrole zájemcům slouží výpočetní aplikace veřejně dostupná na webovém rozhraní organickahmota.cz. Aplikace hodnotí strukturu osevního postupu a pedoklimatické podmínky daného pozemku. Díky ní má uživatel přímou zpětnou vazbu, zda je jím provozovaný způsob hospodaření v pořádku nebo zda je naopak nutné uvažovat o jeho změně. Pokud se udržování vyrovnané bilance POH v budoucnosti stane pro příjemce dotací povinností, pak výsledek může být použit ke kontrole zemědělce, zda celková bilance není v záporných číslech.</p> <p>Výpočet bilance organických látek je možné provést pro jednotlivé pozemky a dále bude možné uskutečnit pro celé zemědělské družstvo výpočet, který je nezbytný ke komplexnímu hodnocení agrární krajiny. Údaje vstupující do výpočtu jsou zemědělci povinni evidovat. Zatím však není způsob evidence jednotný a pro výpočet bilance organických hmot je tak nepoužitelná (např. hnojení je možné evidovat ručně psanou formou). Bude-li možnost tato data zadávat do jednotného systému, pak lze provádět výpočet zcela automaticky. To by značně zjednodušilo proces kontroly a zároveň by zemědělci měli přesnou informaci o situaci na konkrétních pozemcích.</p> <p>Předpokládaným gestorem výše navrhaného opatření je MZe.</p> <p>Obecnějším opatřením zaměřeným na lesní půdy je větší zohledňování environmentálních hledisek při stanovování druhové skladby lesních porostů.</p>
Hodnocení naplňování SC		

21	Plnění cíle	Ne	Viz řádek 19
22	Priorita	Ano	Jedná se o cíl, jehož splnění bude mít zásadní pozitivní dopad na značnou část území ČR.